

ærede Rigsdagmand og jeg nødig vilde have, at vort fælles Forslag i dette Dilemma skulde komme til, derved at staae i et ufordeeligt Gys, og det derved faae Udseende som, om vi ikke vare enige om den af os tilraadede Forandring. **Krabbe:** Da den ærede Ordfører endnu ikke er kommen til at udtale sig om de Forslag, som jeg har stillet til dette Afsnit, men hvort han ikke har deeltaget, kunde jeg have lyst til at afvente hans Udtalelser derom, inden jeg igjen tog Ordet; men for ikke at berøve ham hans sædvangmæssige Ret til at have det sidste Ord, vil jeg tillade mig nu at gjøre de Slutningsbemærkninger deraft, som de fremkomne Udtalelser kunne foranledige mig til. Hvad Forslaget under Nr. 1 angaaer, da er det af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) paastaet, at det ikke skulde staae nogen eneste Ed. Hartorn over til Selveje, enten dette Forslag blev vedtaget eller forkastet. Jeg tillader mig at paastaae lige over for dette, at med al Agtelse for det ærede Medlems Evne til at sige, hvad der vil være i Medfør af en vis Lovbestemmelse eller ikke, saa er han ganske ude af Stand til med Rette at kunne afgive en saadan Erklæring; thi jeg troer ikke, at det kan benægtes, hvad jeg actmæssig har oplyst af Lovgivningen, at der er Tvivl om, baade hvorledes en Gaard skal bestemmes, om den skal bestemmes efter sin Størrelse eller efter sine historiske Egenskaber, og hvorvidt Fæstevangen er knyttet alene til Gaarde eller kan hæfte sig til Eiendomme, som ikke ere Gaarde. Jeg er deri enig med ham, at hele Huusmandsklassen selvfølgelig ikke kan træffes ind under Lovforslaget ved Hjælp af denne Forandring; og det skal den heller ikke; men Forslagets reelle Betydning vil være den, at de enkelte Eiendomme, for hvis Vedkommende der, uden at de kunne kaldes Gaarde, paa den ene eller den anden Maade maatte kunne paavises Tilværelse af Fæstevang, ville kunne komme ind under Loven, saaledes som de skulle det, da det er Fæstevangen, som giver Berettigelse til Lovens Udfærdelse. Hvad Forslaget under Nr. 2 angaaer, at Loven ogsaa skulde finde An-

vendelse, naar en Fæster, der er kommen over 60 Aars Alderen, frasiger sig Fæstet, da er det af to ærede Medlemmer, nemlig de ærede Medlemmer for Præsto Amts 1ste Valgkreds (Seavenius) og for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein), paastaet, at en saadan Bestemmelse skulde være til Hinder for frivillig Ovreenskomst om Afhændelse. Jeg troer, at det ærede Medlem for Præsto Amts 1ste Valgkreds, idet han først fremsatte denne Mening, havde for Tanken en Forestilling om Forslaget, som han senere forlod, en Forestilling om, at Forslaget skulde gaae ud paa, at Fæsteren ved Fæstefrasigelsen kunde staae sine Livsarvinger en Ret til at faae Eiendommen til Cie. Hvis saa var, vilde han have Ret i sin Paastand, at Forslaget vilde være til Hinder for frivillig Afhændelse; men Forslaget gaaer jo ikke ud paa andet end, at Fæsteren skal kunne staae sine Livsarvinger en Ret til at fordrø Auction. De ville altsaa komme til at staae med alle Auctionens Usikkerheder, som det ærede Medlem omfalte, accurat ligesaa godt efter Fæstefrasigelsen, som efter Fæsterens Død. Jeg seer derfor ikke, at dette paa nogen Maade kan tiænde hindrende veien for frivillige Ovreenskomster om Ovrdragelse til Selveiendom. Naar det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds sagde, at Fæsteren ganske rolig kunde vente, indtil han var 60 Aar, saa er det for det Første ikke saa ganske sikkert, at han opnaaer 60 Aars Alderen, og dernæst giver Dynaaelsen af 60 Aars Alderen jo ikke Ud sigt til Andet end den usikre Auction, som hans Livsarvinger ogsaa ville have, naar han dør. Jeg skjønner saaledes virkelig ikke, at dette skulde indeholde nogen Ovsfordring til at afslaae Tilbud, som gjordes ham om frivillig Afhændelse. — Hvad Forslaget under Nr. 7 angaaer, vil jeg tilføje en lille Bemærkning, som jeg forsmte, da jeg første Gang havde Ordet, nemlig at Udvalgets Forslag under Nr. 60 har en Bestemmelse, der formeentlig nødvendiggor en saadan Tilføielse til § 1, som der staaer under Nr. 7, idet der i Udvalgets Forslag under Nr. 60, som vi senere vilde komme til, staaer opført som en Mulighed, at Salgsvilkårene, at Besættning, Inventarium og Afgrøde kan medfølge; men